

Dagboek 17 12 september 2016

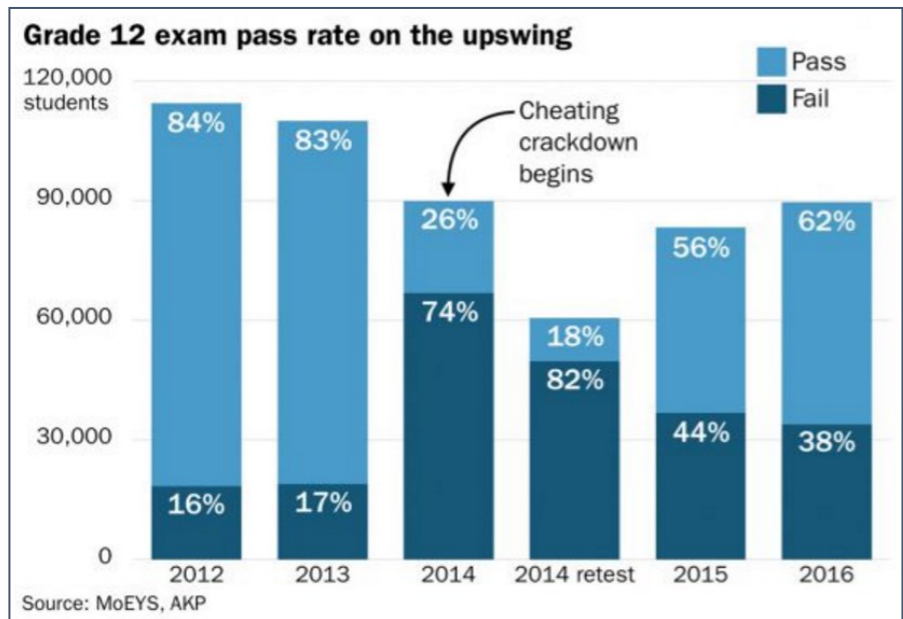
Uit de Phnom Penh Post

Het onderwijssysteem in Cambodja is anders dan in Nederland. Het basisonderwijs telt 6 klassen, grade 1-6. Het voortgezet onderwijs telt gewoon door, grade 7 – 9. Daarna kun je hoger onderwijs volgen, grade 10-12. Dan volgt een staatsexamen, dat bij goed resultaat toegang biedt tot de universiteit.

Nu was het in het verleden niet moeilijk om het diploma voor grade 12 te krijgen, tenminste, als je geld had. Je schoof gewoon wat flappen en klaar is kees. Of je kocht de vragen en antwoorden van te voren en dan was het niet zo moeilijk om een hoge score te halen.

Maar daar heeft de regering in 2014 een stokje voor gestoken. Geen corruptie meer binnen het onderwijs. De staatsexamens in dat jaar gaven een slagingspercentage van slechts 25,7%. Dat was even schrikken. De leerlingen kregen dat jaar dan ook een herkansing met een mager resultaat. Maar er moest nu toch echt gestudeerd worden. Het jaar daarop slaagden 55,8% van de examenkandidaten.

Dit jaar waren de staatsexamens op 22 en 23 augustus, en vandaag stond in de Phnom Penh Post dat er dit jaar zelfs 62% is geslaagd. Het overgrote deel hiervan weliswaar net met de hakken over de sloot, maar toch. 415 studenten haalden dit jaar een 'A' oftewel een 10. Ter vergelijking: in 2014 waren dat er nog maar 11. De weg naar de universiteit is dus een stuk moeilijker geworden, maar als je daar dan eenmaal bent, dan is er weer veel te koop. Daar moet de vernieuwing dus nog plaatsvinden.

12 september 2016

Nadat we vorige week een voorbespreking hebben gehad met het Spie-en bestuur maken we vandaag samen met Koy en dr. Sun (penningmeester) de lijst met nieuwe plannen voor 2017 klaar. Er zijn in de afgelopen tijd weer veel nieuwe verzoeken binnengekomen. En er lagen er nog een heleboel in de wachtrij. De meest urgente projecten krijgen voorrang. Dat betekent dat we allereerst geld opzij leggen voor de aidspatiënten en de wezen. Ook huizen en schoon drinkwater staan hoog op de urgentielijst. Er zijn opnieuw een aantal verzoeken voor

de bouw van nieuwe scholen en bruggen. Het blijft lastig om te zeggen welke de meest noodzakelijke zijn.

We willen vandaag graag een aantal nieuwe verzoeken bekijken in Kampong Cham. Maar het regent de hele dag heel hard. De wegen zijn heel slecht, de zandwegen veranderen al snel in glibberige modderpaden. We besluiten om het uit te stellen naar een andere dag met beter weer.

14 september

Terwijl in Nederland de temperatuur tot ongekeerde hoogten voor de tijd van het jaar is gestegen, is het hier redelijk koel te noemen. We halen sommige dagen de 30 graden niet eens. En je hoort ons niet klagen.

Vandaag hebben we bestaande en nieuwe aangevraagde projecten bezocht in Takeo. Omdat we het komende jaar opnieuw veel huizen willen gaan bouwen voor arme gezinnen, willen we kijken hoe de huizen, die we een aantal jaren geleden hebben gebouwd, er uit zien. In deze provincie bouwen we de huizen met een ijzeren frame. Het hout is hier namelijk een stuk duurder dan in onze andere werkprovincie Kampong Cham. Maar ijzer kan roesten, vooral in gebieden met een hoge luchtvochtigheid, en dat moeten we zien te voorkomen.

We gaan op bezoek bij een oude bekende. Sommigen van u zullen zich haar nog wel herinneren uit de documentaire die EO-Metterdaad heeft gemaakt in 2010: Oma Ting. Zij speelde destijds een hoofdrol in de film waarmee geld werd ingezameld voor Stichting De Brug.

Oma Ting 'woonde' toen met haar zes kleinkinderen onder het huis van iemand anders. Haar bezittingen bestonden uit één bed, waar ze met z'n allen moesten slapen. Er was nog een handjevol rijst en dat was alles wat ze had.

Vanaf die dag in 2010 is haar leven totaal veranderd. Ze werd opgenomen in het Spie-

en wezen-programma, kreeg rijst en schoolkleden voor de kinderen. En de dorpingen hebben een stukje grond beschikbaar gesteld waar Spie-en een nieuw huis heeft gebouwd.

Nu zes jaar later ziet alles er heel anders uit. Oma is weliswaar een stukje ouder geworden, ze is nu 71 jaar. Maar ook haar kleinkinderen, allemaal jongens, zijn gegroeid. De oudste drie gaan zelfs al werken en kunnen nu meehelpen geld verdienen. Oma ziet er goed uit en is heel blij ons te zien. Haar huis ziet er goed uit. En ze heeft een paar kippen en eenden, zodat ze ook nog wat vlees in

de pan heeft af en toe. Prachtig om te zien hoe haar leven en dat van haar jongens ten goede is veranderd. Haar glimlach reikt van oor tot oor en laat een tandenloze mond zien (maar niet voor de foto).

[Een kijkje rond haar huis.](#)

We bekijken twee bruggen die onlangs zijn afgebouwd van diverse afmetingen. Blijde dorpingen vertellen hoe belangrijk deze bruggen zijn voor het verkeer, transport van zieken en van goederen en voor

Oma Ting met één van haar kleinzonen

kinderen een veilige weg naar school.

Afgelopen maandag hebben we alle verzoeken om hulp uit de dorpen op een rijtje gezet om te kijken welke de meest urgente zijn. Vandaag bezoeken we er een paar. We gaan twee oude scholen bekijken waar de lokalen overvol zijn en waar de bevolking ons heeft gevraagd om een nieuw schoolgebouw.

Op bezoek bij een oude school waar de bevolking ons heeft gevraagd om een nieuw gebouw met zes lokalen.

We zien oude gebouwen die niet meer kunnen worden gebruikt, omdat de dakpannen naar beneden vallen. En overal zijn er teveel leerlingen in een klas.

We leggen uit hoe Spie-en werkt: wij leveren de materialen, de dorpingen moet de arbeidskosten van de bouwlieden betalen. Hoopvolle gezichten overal. Maar we kunnen niet overal meteen helpen. De meest urgente situaties gaan voor. We zullen moeten kiezen.

In een afgelegen en droge gebied worden we uitgenodigd om te kijken bij een oude watervijver die bijna helemaal is dichtgeslibd. We kunnen er niet met de auto komen en moeten achterop een brommer stappen. De tocht gaat over smalle rijstdijkjes met diepe gaten in een behoorlijke snelheid. Onderweg komen ons nog een paar koeien op een draf tegemoet. Het is een hele uitdaging als je de 60 al ruim gepasseerd bent.

Aangekomen bij de vijver zien we heel veel mensen staan. Ze vertellen dat ze al uren op ons

Groepsfoto voor de oude vijver die uitgegraven zal worden in 2017

hebben gewacht omdat ons programma weer eens was uitgelopen. Maar dat vinden ze niet erg. Ze zijn heel blij dat we gekomen zijn en dat ze ons kunnen laten zien hoe graag ze deze oude vijver willen laten uitgraven. Er zal dan water zijn voor mens en dier en zelfs voor de gewassen in de omgeving. Met het uitgegraven zand zal een weg worden aangelegd, zodat er verkeer mogelijk is. En ze willen zelf meehelpen, een deel van de kosten (12%) betalen ze zelf.

De mensen applaudisseren meerdere keren voor ons en het dorps hoofd vertelt ons nog eens hoe graag ze dit willen.

Na de groepsfoto voor de vijver onder luid kikkergekwaak stappen we weer achter op de brommer om dezelfde hachelijke tocht in omgekeerde volgorde te maken. We komen heelhuids over en beloven om terug te komen als het project klaar is. Dan kunnen we gewoon over de nieuwe weg!

[Een kort filmpje van ons bezoek.](#)

En dan wordt het hoog tijd om weer terug te gaan naar Phnom Penh. We zijn alweer 12 uur onderweg geweest vandaag.

Een kleine brug, maar heel belangrijk voor het verkeer tussen de dorpen.